

Asesiad Strwythuredig 2021 – Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

Blwyddyn archwilio: 2021

Dyddiad cyhoeddi: Ionawr 2022

Cyfeirnod y ddogfen: 2811A2022

Paratowyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan fel rhan o'r gwaith a gyflawnir/i'w gyflawni yn unol â swyddogaethau statudol.

Mae gan yr Archwilydd Cyffredinol ystod eang o swyddogaethau archwilio a swyddogaethau cysylltiedig, gan gynnwys archwilio cyfrifon cyrff GIG Cymru, ac adrodd i'r Senedd ar ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y sefydliadau hynny wrth ddefnyddio eu hadnoddau. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn ymgymryd â'i waith gan ddefnyddio staff ac adnoddau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n fwrdd statudol a sefydlwyd at y diben hwnnw ac i fonitro a chynghori'r Archwilydd Cyffredinol.

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân, pob un â'i swyddogaethau cyfreithiol ei hun fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddo unrhyw swyddogaethau.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2022

Ni dderbynnir unrhyw atebolrwydd gan yr Archwilydd Cyffredinol na staff Swyddfa Archwilio Cymru mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog, neu gyflogai arall yn rhinwedd ei swydd unigol, nac i unrhyw drydydd parti mewn perthynas â'r adroddiad hwn.

Os derbynnir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r Cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru i swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg ac yn Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay

Cynnwys

Adroddiad cryno	
Ynglŷn â'r adroddiad hwn	4
Negeseuon allweddol	4
Argymhellion	6
Adroddiad manwl	
Trefniadau llywodraethu	8
Rheoli adnoddau ariannol	21
Trefniadau cynllunio	25
Atodiadau	
Atodiad 1 – ymateb y rheolwyr i argymhellion yr archwiliad	32

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi canfyddiadau Asesiad 2021 yr Archwilydd Cyffredinol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (y Bwrdd Iechyd). Mae ein Hasesiad Strwythuredig wedi'i gynllunio i helpu i gyflawni gofyniad statudol yr Archwilydd Cyffredinol i fod yn fodlon bod cyrff y GIG wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau o dan adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.
- 2 Roedd pandemig COVID-19 wedi gorfodi cyrff y GIG i addasu eu trefniadau'n gyflym o ran llywodraethu, cynllunio a gwneud penderfyniadau er mwyn sicrhau bod camau amserol yn cael eu cymryd i ymateb i'r cynnydd a ragwelir yn y galw brys am COVID-19 a sicrhau diogelwch staff a chleifion. Ystyriodd ein hadroddiad asesu strwythuredig yn 2020 drefniadau llywodraethu diwygiedig y Bwrdd Iechyd ac fe'i cyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2020.
- 3 Mae cyrff y GIG wedi parhau i ymateb i'r heriau parhaus a gyflwynwyd gan COVID-19, tra hefyd yn dechrau datblygu cynlluniau ar gyfer ailosod ac adfer gwasanaethau y mae'r pandemig yn effeithio arnynt. Roedd ein gwaith asesu strwythuredig yn 2021 yn ystyried sut mae trefniadau ar gyfer llywodraethu corfforaethol, rheolaeth ariannol a chynllunio strategol wedi parhau i addasu ers cam ymateb cychwynnol y pandemig. Gwnaethom hefyd ystyried sut y mae busnes a ohiriwyd yn 2020 wedi'i adfer a sut mae dysgu o'r pandemig yn llunio trefniadau ar gyfer llywodraethu da yn y dyfodol ac yn sicrhau gwerth am arian.
- 4 Cynlluniwyd ein gwaith yng nghyd-destun yr ymateb parhaus i'r pandemig, drwy sicrhau dull pragmatig addas o helpu'r Archwilydd Cyffredinol i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol wrth leihau'r effaith ar gyrff y GIG wrth iddynt barhau i ymateb i bandemig COVID-19.
- 5 Pan fo'n briodol, rydym wedi rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd o'i gymharu ag unrhyw faterion ac argymhellion a nodwyd mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol, lle'r oedd y rhain yn ymwneud ag agweddau pwysig ar lywodraethu, rheolaeth ariannol a chynllunio gweithredol.

Negeseuon allweddol

- 6 Yn gyffredinol, canfuom **fod y Bwrdd Iechyd yn cynnal trefniadau digonol ar gyfer y Bwrdd a'r Pwyllgorau ac mae'n ymgorffori ei strwythur llywodraethu newydd ochr yn ochr â'i ddulliau sicrwydd, ond mae cyfleoedd i asesu effeithiolrwydd y trefniadau hyn. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi mynd drwy gyfnod o drosiant uchel ymhlith ei uwch arweinwyr ar lefel Bwrdd a cheir hefyd nifer o swyddi gwag Aelodau Annibynnol. Mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau rheoli ariannol effeithiol sy'n ei alluogi i gyflawni ei ddyletswyddau ariannol dros y tair blynedd diwethaf. Fodd bynnag, mae ei ddiffyg sylfaenol yn peri risg i gynaliadwyedd ariannol wrth symud ymlaen. Mae'r trefniadau ar gyfer**

datblygu a chyflwyno'r Cynllun Blynyddol yn effeithiol. Er bod y Cynllun Blynyddol yn rhoi eglurder ar amcanion strategol ac wedi hysbysu busnes y Bwrdd a'r Pwyllgorau, prin fu'r trosolwg a'r craffu ar gyflawni'r Cynllun Blynyddol yn gyffredinol ar lefel y Bwrdd.

- 7 Mae gan y Bwrdd lechyd drefniadau digonol ar gyfer y Bwrdd a'r Pwyllgorau ond mae angen iddo fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud â chynnwys ei wefan a chapasiti a chydnerthedd yn ei Dîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol. Mae'n ymgorffori ei strwythur llywodraethu newydd ac mae'n bwriadu adolygu ei effeithiolrwydd erbyn mis Ebrill 2022. Mae'r Bwrdd lechyd wedi mynd drwy gyfnod o drosiant uchel ymhlith ei uwch arweinwyr ar lefel Bwrdd a cheir hefyd nifer o swyddi gwag ar gyfer Aelodau Annibynnol. Bydd angen i'r Bwrdd lechyd reoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r trosiant hwn; yn enwedig o ystyried yr heriau gweithredol sylweddol y mae'n eu hwynebu. Mae wedi diwygio ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd ymhellach, a strategaeth a dull rheoli risg. Fodd bynnag, bydd ymgorffori'r dull newydd yn cymryd amser. Mae'r Bwrdd lechyd yn cryfhau ei drefniadau ar gyfer lles gweithwyr. Fodd bynnag, mae cyfleoedd i gryfhau ansawdd ac adroddiadau diogelwch cleifion ynghylch gwasanaethau y mae'r Bwrdd lechyd yn eu comisiynu a'u trefniadau ar gyfer olrhain argymhellion archwilio mewnol ac allanol.
- 8 Mae'r Bwrdd lechyd wedi llwyddo i gyflawni ei ddyletswyddau ariannol dros y tair blynedd diwethaf ac wedi cyflawni ei darged arbedion diwygiedig er gwaethaf y pandemig. Mae hefyd yn rhagweld y bydd yn adennill costau yn ystod 2021-22. Mae gan y Bwrdd lechyd drefniadau cynllunio ariannol effeithiol ac mae cynllun 2021-22 yn adlewyrchu natur eithriadol y pandemig a'r ansicrwydd wrth ymateb ac adfer. Mae effaith barhaus pandemig COVID-19 wedi arwain y Bwrdd lechyd i adolygu ei darged arbedion cychwynnol o £33 miliwn i £16.6 miliwn. O ganlyniad, mae'r diffyg ariannol sylfaenol sy'n cael ei ddwyn ymlaen o 2020-21 sef £20.8 miliwn yn parhau ac ni fydd yn gwella yn ystod 2021-22 oherwydd pwysau cost yn ystod y flwyddyn a phwysau ariannol parhaus. Mae hyn yn risg i gynaliadwyedd ariannol y Bwrdd lechyd gan y bydd angen sicrhau arbedion yn y dyfodol er mwyn lleihau'r diffyg sylfaenol. Yn gyffredinol, mae gan y Bwrdd lechyd drefniadau rheoli, monitro ac adrodd ariannol effeithiol.
- 9 Mae trefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer datblygu a chyflwyno ei gynllun blynyddol yn cael eu hail-lunio. Mae'r cynllun yn cynnwys dysgu o'r pandemig ac yn amlinellu dull strategol o ddarparu gofal iechyd yn y rhanbarth. Mae amcanion strategol clir wedi'u hategu gan gyfres o ganlyniadau a mesurau i'w cyflawni. Fodd bynnag, nid oes ganddo ddyddiadau targed a cherrig milltir i alluogi'r Bwrdd lechyd i fonitro ac olrhain cynnydd yn erbyn y gwahanol fesurau a sicrhau y cyflawnir blaenoriaethau a chanlyniadau arfaethedig. Mae'r Bwrdd lechyd yn datblygu fframwaith monitro a chanlyniadau; fodd bynnag, nid yw'r gwaith hwn wedi'i gwblhau, oherwydd effaith y pandemig, gan arwain at oruchwylio a chraffu cyfyngedig ar gyflawni cyffredinol yn erbyn blaenoriaethau a amlinellir yn ei Gynllun Blynyddol ar lefel y Bwrdd. Fodd bynnag, defnyddiwyd y Cynllun Blynyddol i hysbysu busnes y Bwrdd a'r

Pwyllgorau, gyda sicrwydd ar amcanion strategol unigol a ddarperir ar wahanol adegau o'r flwyddyn.

Argymhellion

- 10 Nodir manylion yr argymhellion sy'n deillio o'r archwiliad hwn yn **Arddangosyn 1**. Ceir crynodeb o ymateb rheolwyr y Bwrdd lechyd i'r argymhellion hyn yn **Atodiad 1**.

Arddangosyn 1: Argymhellion 2021

Argymhellion

Cynnwys y Wefan a'r Wybodaeth arni

- A1 Mae gwefan y Bwrdd lechyd yn cynnwys rhywfaint o wybodaeth nad yw bellach yn gyfredol sy'n ymwneud â'i threfniadau llywodraethu a data perfformiad anghyflawn nad yw'n cael ei gefnogi gan wybodaeth esboniadol briodol. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd gymryd camau ar unwaith i sicrhau:
- bod y cynnwys wedi'i drefnu'n dda, yn hawdd ei lywio, yn glir ac yn gryno, a
  - bod gwybodaeth/data allweddol yn gyfredol ac mewn fformat y gall y cyhoedd a rhanddeiliaid ei ddehongli a'i ddeall.

Adolygu'r Strwythur Llywodraethu newydd

- R2 Mae rhai o aelodau'r Bwrdd wedi mynegi pryderon am faint o waith sydd bellach yn cael ei wneud gan rai o'r pwyllgorau a chadernid y trefniadau ar gyfer sicrhau llifoedd sicrwydd. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd gwblhau ei adolygiad o'r strwythur llywodraethu newydd erbyn y dyddiad cau arfaethedig, sef Ebrill 2022, i gael sicrwydd ei fod yn gweithredu fel y bwriadwyd.

Cydnorthedd a chapasiti y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol

- A3 Mae trosiant staff o fewn y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol wedi effeithio ar ansawdd y gwasanaeth y gall ei ddarparu i'r Bwrdd a'i Bwyllgorau. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd adolygu effeithiolrwydd ei Dîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol cyn gynted â phosibl i sicrhau bod ganddo ddigon o gydnorthedd a chapasiti i gefnogi'r holl swyddogaethau llywodraethu. Dylid rhoi trefniadau ar waith hefyd i sicrhau bod staff yn gallu manteisio ar gyfleoedd hyfforddi/dysgu addas i ddatblygu eu gwybodaeth a'u sgiliau yn eu priod swyddogaethau.

Argymhellion

Sefydlogrwydd y Bwrdd

A4 Mae'r Bwrdd lechyd wedi gweld newidiadau sylweddol yn ei Dîm Gweithredol a'i gnewyllyn o Aelodau Annibynnol gan arwain at nifer o benodiadau Cyfarwyddwr Gweithredol dros dro ac ar hyn o bryd mae'n recriwtio i ddwy swydd wag aelod annibynnol. Fodd bynnag, mae cynnal y trefniadau dros dro hyn am gyfnod amhenodol ochr yn ochr â throsiant Aelodau Annibynnol yn peri risgiau ar adeg o bwysau gweithredol sylweddol. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd geisio gwneud penodiadau parhaol i'r swyddi Cyfarwyddwr Gweithredol allweddol hyn cyn gynted â phosibl. Yn ogystal â hyn, mae angen o hyd i'r Bwrdd lechyd gryfhau ei hyfforddiant sefydlu a hyfforddi ar gyfer Aelodau Annibynnol newydd yn unol â'n hargymhelliad yn 2019.

Monitro'r modd y cyflawnir Blaenoriaethau Strategol

A5 Nid yw'r Bwrdd lechyd wedi cwblhau ei fframwaith monitro oherwydd y pandemig, felly mae goruchwyllo a chraffu ar lefel y Bwrdd yn parhau i fod yn gyfyngedig ar gyflawni cyffredinol yn erbyn blaenoriaethau a amlinellir yng Nghynllun Blynyddol 2021-22. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd gwblhau'r gwaith o ddatblygu ei fframwaith monitro cyn gynted â phosibl er mwyn caniatáu i'r Bwrdd adolygu ac, os oes angen, herio'r gwaith o gyflawni ei flaenoriaethau strategol a'i gynnydd yn erbyn y Cynllun Blynyddol a Chynlluniau Tymor Canolig Integredig yn y dyfodol.

Adroddiad manwl

Trefniadau llywodraethu

- 11 Ystyriodd ein gwaith drefniadau llywodraethu'r Bwrdd lechyd wrth barhau i ymateb i'r heriau a gyflwynwyd gan y pandemig.
- 12 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau digonol ar waith i gynnal busnes y Bwrdd a'r Pwyllgorau, ond mae cyfleoedd i asesu effeithiolrwydd y trefniadau. Mae'r Bwrdd lechyd yn ymgorffori ei strwythur llywodraethu newydd ac yn cryfhau ei fecanweithiau sicrwydd, ond bydd angen iddo eu monitro a'u hadolygu'n barhaus er mwyn sicrhau eu bod yn gweithredu fel y bwriadwyd. Mae'r Bwrdd lechyd wedi mynd drwy gyfnod o drosiant uchel ymhlith ei uwch arweinwyr ar lefel Bwrdd tra hefyd yn dal nifer o swyddi gwag Aelodau Annibynnol. Bydd angen iddo reoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r trosiant hwn, yn enwedig o ystyried yr heriau gweithredol sylweddol y mae'n eu hwynebu.**

Cynnal busnes yn effeithiol

- 13 Gwelsom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau digonol ar waith i gynnal busnes y Bwrdd a'r Pwyllgorau. Mae cyfleoedd i wella gan gynnwys adolygu effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd a sicrhau parhad arweinyddiaeth weithredol ac aelodau annibynnol yn ystod y cyfnod hwn o newid aelodau'r bwrdd. Mae hyn yn hollbwysig ar adeg pan fo'r Bwrdd lechyd yn wynebu pwysau gweithredol sylweddol.**

Tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd

- 14 Mae cyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau yn parhau i gael eu cynnal yn rhithwir, gyda rhai aelodau'n mynychu o bell a rhai'n mynychu o ystafelloedd cyfarfod gyda phellter cymdeithasol. Mae'r defnydd o dechnoleg a'r ymddygiad ynghylch cyfarfodydd rhithwir wedi'u gwreiddio'n dda. Mae rhai aelodau'r bwrdd wedi nodi yr hoffent weld y trefniadau presennol yn parhau wrth i'r Bwrdd lechyd symud i adferiad.
- 15 Mae cyfarfodydd y Bwrdd yn cael eu ffrydio'n fyw gyda recordiadau ar gael ar sianel YouTube y Bwrdd lechyd. Darperir cyfeirio at gyfarfodydd y Bwrdd sydd ar y gweill drwy sianeli cyfryngau cymdeithasol a hafan y wefan y Bwrdd lechyd. Gellir gweld dolenni gwe ar gyfer cyfarfodydd blaenorol drwy ei wefan. Fodd bynnag, maent yn cyfeirio'r cyhoedd at hafan sianel YouTube y Bwrdd lechyd yn hytrach na chyfarfodydd penodol.
- 16 Nid yw'r Bwrdd lechyd yn byw mewn unrhyw gyfarfodydd Pwyllgor. Mae'r Bwrdd lechyd wedi dweud nad oes ganddo'r adnoddau i ddarparu'r gwasanaeth hwn. Fodd bynnag, cofnodir cyfarfodydd at ddibenion munudau. Felly, efallai yr hoffai'r Bwrdd lechyd ystyried sicrhau bod y recordiadau hyn ar gael ar ei sianel YouTube er mwyn gwella tryloywder busnes y Bwrdd ymhellach.

- 17 Nod y Bwrdd Iechyd yw cyhoeddi agendâu cyfarfodydd a phapurau ar ei wefan yr wythnos ymlaen llaw. Fodd bynnag, mae effaith y pandemig wedi rhoi pwysau sylweddol a pharhaus ar y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol gan arwain at oedi wrth gyhoeddi rhai papurau Pwyllgor. Mae rhai aelodau o'r Bwrdd wedi dweud wrthym fod hyn wedi effeithio ar eu gallu i adolygu'r papurau yn y dyfodol er mwyn gallu craffu a herio effeithiol. Nid oes gan y Bwrdd Iechyd drefniadau ar waith i fonitro amserlenni ar gyfer cyflwyno a chyhoeddi papurau'r Bwrdd a'r Pwyllgorau. Felly, efallai y bydd am ystyried sefydlu cofnod o dorri amodau i'r monitor a gwella cydymffurfiaeth ag amserlenni ar gyfer cyflwyno a chyhoeddi papurau.
- 18 Nododd ein hadolygiad o wefan y Bwrdd Iechyd rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2021:
- gwybodaeth hen sy'n ymwneud â strwythur newydd y Bwrdd Iechyd;
  - gwybodaeth hen am aelodaeth y Tîm Gweithredol;
  - dyddiadau cyfarfodydd anghywir; a
  - phecynnau cyfarfod anghyflawn ar gyfer rhai cyfarfodydd Pwyllgor¹.
- 19 At hynny, mae rhywfaint o'r data perfformiad a gyhoeddir ar y wefan yn anghyflawn ac nid yw'n cael ei gefnogi gan wybodaeth esboniadol briodol². Felly, dylai'r Bwrdd Iechyd gymryd camau i sicrhau bod y cynnwys sy'n ymwneud â'i drefniadau llywodraethu wedi'i drefnu'n dda, yn hawdd ei lywio, yn glir ac yn gryno, ac mae data perfformiad yn gyfredol ac yn cael ei gyflwyno mewn fformat y gall y cyhoedd a rhanddeiliaid ei ddehongli a'i ddeall (**Argymhelliad A1**).
- 20 Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i wahodd cynrychiolwyr y Cyngor Iechyd Cymuned i gymryd rhan mewn cyfarfodydd bwrdd rhithwir. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn gwneud defnydd helaeth o gyfryngau cymdeithasol i ymgysylltu â'r cyhoedd drwy, er enghraifft, ddarparu gwybodaeth am ddarparu gwasanaethau a newidiadau, a'i ymateb parhaus i'r pandemig. Mae hefyd yn ehangu'r ffordd y mae'n cyfathrebu â'r cyhoedd a rhanddeiliaid drwy ddatblygu gwasanaeth negeseuon WhatsApp a fydd yn rhoi diweddariadau mynych i danysgrifwyr ar amrywiaeth o bynciau.

Trefniadau'r Bwrdd a'r pwyllgorau

- 21 Yn ei gyfarfod ym mis Rhagfyr 2020, cytunodd y Bwrdd i gyflwyno a gweithredu strwythur llywodraethu awdurdod lleol ym mis Ebrill 2021, i adlewyrchu dysgu o'i drefniadau llywodraethu diwygiedig a gyflwynwyd ar ddechrau'r pandemig ac i gydnabod yr angen am fodel llywodraethu mwy cymesur wrth symud ymlaen. Nod

¹ Nid oedd rhai papurau ar gael ar gyfer cyfarfod y Pwyllgor Cleifion, Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau ym mis Medi 2021, a chyfarfod y Pwyllgor Pobl a Diwylliant ym mis Tachwedd 2021.

² Mae data a gyhoeddwyd o ran ffigurau marwolaethau ar draws safleoedd ysbytai'r Bwrdd Iechyd yn ystod y pandemig ac yn fwy diweddar trosglwyddo ysbytai yn Ysbyty Athrofaol y Faenor naill ai wedi bod yn anghyflawn neu heb ei gefnogi gan wybodaeth esboniadol briodol.

y strwythur llywodraethu newydd yw caniatáu i'r Bwrdd gynnal mwy o oruchwyliaeth strategol o'r sefydliad a chryfhau swyddogaeth y Pwyllgorau o ran darparu craffu a sicrwydd manylach ar fusnes y Bwrdd lechyd.

- 22 Roedd rhai o'r Pwyllgorau yn y strwythur newydd yn gyfrifol am elfennau eang o fusnes y Bwrdd lechyd, gyda rhai swyddogaethau'n rhychwantu nifer o bwyllgorau, er enghraifft:
- mae'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad wedi'i ddiddymu, gyda goruchwyliaeth o arian a ddyrennir i'r Pwyllgor Archwilio, Cyllid a Risg newydd ('Pwyllgor AFR');
  - mae perfformiad bellach yn cael ei oruchwyllo gan ddau Bwyllgor – y Pwyllgor AFR newydd, a'r Pwyllgor Cleifion, Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau ('Pwyllgor PQSO');
  - mae'r Pwyllgor Llywodraethu Gwybodaeth wedi'i ddiddymu, gyda'r Pwyllgor AFR, y Pwyllgor PQSO, a'r Pwyllgor Strategaeth, Cynllunio, Partneriaethau a Lles (Pwyllgor SPPW) bellach yn gyfrifol am oruchwyllo gwahanol agweddau ar lywodraethu gwybodaeth a rhaglenni TGCh; ac
  - mae Pwyllgor SPPW bellach yn cynnwys gweithio mewn partneriaeth a gwmpaswyd yn flaenorol gan y Pwyllgor Partneriaethau a Lles. Fodd bynnag, nid pwyllgor sicrwydd o'r Bwrdd yw hwn.
- 23 Er bod aelodau'r Bwrdd yn cefnogi'r strwythur llywodraethu newydd, mae rhai wedi mynegi pryderon am faint o waith sydd bellach yn cael ei wneud gan rai o'r pwyllgorau (fel y Pwyllgor AFR), a chadernid y trefniadau ar gyfer llifau sicrwydd dilynol. Felly, mae angen i'r Bwrdd lechyd asesu effeithiolrwydd ei strwythur llywodraethu newydd er mwyn sicrhau ei fod yn gweithredu fel y bwriadwyd. **(Argymhelliad A2).**
- 24 Mae rhywfaint o amrywioldeb yn y ffordd y mae agendau ar gyfer cyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau wedi'u ffurfwedu. Mae rhai aelodau'r Bwrdd wedi mynegi pryder bod hyd a ffurfweddiad rhai agendâu yn cyfyngu ar eu gallu i ddarparu craffu a chwestiynu manwl. Felly, efallai y bydd y Bwrdd lechyd am ystyried mabwysiadu dull cyson o osod agenda er mwyn darparu ffocws a galluogi craffu lle mae ei angen fwyaf drwy osod eitemau i'w hadolygu a'u sicrhau yn gyntaf, ac yna eitemau i'w hystyried, ac yn olaf eitemau ar gyfer nodi a gwybodaeth. Byddai hyn hefyd yn helpu i reoli lefelau amser ac ynni ar draws pob cyfarfod.
- 25 Canfu ein harsylwadau o gyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau eu bod yn cael eu rheoli'n dda ar y cyfan, gyda Chadeiryddion yn sicrhau trafodaethau â ffocws ar faterion allweddol ac yn annog cyfraniadau gan bawb. Mae aelodau'r Bwrdd yn ymgysylltu ac yn cymryd rhan lawn mewn cyfarfodydd gyda gwaith craffu da a chwestiynu'r wybodaeth a gyflwynir. Mae cadeiryddion yn dal i wahodd Aelodau Annibynnol i gyflwyno cwestiynau ymlaen llaw, sy'n parhau i gynyddu ehangder a dyfnder y gwaith craffu.
- 26 Mae'r Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol yn parhau i ddarparu cymorth gweinyddol i'r Bwrdd a'i Bwyllgorau. Fodd bynnag, nododd ein gwaith rai pryderon

ymhlith Aelodau'r Bwrdd ynghylch gallu a gwydnwch y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol , gan nodi bod trosiant staff diweddar yn effeithio ar lefel y wybodaeth a'r profiad o fewn y tîm. Gyda phenodiad Ysgrifennydd Bwrdd parhaol newydd, mae cyfleoedd i'r Bwrdd lechyd adolygu gallu a gwydnwch y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol i sicrhau bod y Bwrdd a'i Bwyllgorau yn cael eu cefnogi'n effeithiol (Argymhelliad R3).

Gwybodaeth am y Bwrdd a'r pwyllgorau

- 27 Gwelsom dystiolaeth o arfer cadarnhaol, gyda rhai papurau'r Bwrdd a'r Pwyllgorau yn dod yn fwy cryno, yn gliriach ac yn canolbwyntio ar ganlyniadau, er enghraifft:
- mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Cleifion, Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau wedi lleihau'n sylweddol ac mae'n dechrau rhoi mwy o eglurder ynghylch themâu sy'n dod i'r amlwg, meysydd sy'n peri pryder, lliniaru ac arfer da; a
  - Mae Aelodau Annibynnol hefyd wedi gwneud sylwadau cadarnhaol ar ansawdd y papur diweddarau ar Yr Archwiliad Clinigol Cenedlaethol sy'n rhoi asesiadau cliriach o safbwynt y Bwrdd lechyd yn erbyn nifer o gamau archwilio clinigol cenedlaethol.
- 28 Er bod yr holl adroddiadau cyflenwi yn dilyn fformat SBAR³, canfu ein gwaith ychydig o wahaniaethau yn eu defnydd, er enghraifft:
- nid yw crynodebau gweithredol naill ai wedi'u cwblhau neu'n cynnwys gwybodaeth sy'n fwy priodol mewn adran wahanol o'r adroddiad;
  - mae rhai adroddiadau cyflenwi yn aneglur ar ddiben cyffredinol yr adroddiad gyda nifer o opsiynau wedi'u dewis yn hytrach nag un (cymeradwyo'r adroddiad, trafod a rhoi barn, neu dderbyn yr adroddiad am sicrwydd/cydymffurfiaeth);
  - mae ansawdd y wybodaeth a gynhwysir mewn adroddiadau cyflenwi yn amrywio, a rhai adroddiadau cyflenwi yn cynnwys gwybodaeth gyfyngedig ac eraill sy'n cynnwys gormod o fanylion yn hytrach na chanolbwyntio ar y materion allweddol a nodir yn y prif adroddiad; ac
  - rydym hefyd wedi nodi achosion lle cyflwynwyd adroddiadau tebyg yn fras i Bwyllgorau a'r Bwrdd, gan golli cyfleoedd i grynhoi a chyfuno'r wybodaeth i ganolbwyntio ar faterion allweddol.
- 29 Yn gyffredinol, canfuom fod y wybodaeth a ddarparwyd i'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn gwella ac mae tystiolaeth o arfer da. Fodd bynnag, mae cyfleoedd i wella ansawdd a defnydd adroddiadau cyflenwi drwy hyfforddiant, canllawiau a hefyd adolygu ansawdd cynnwys yr agenda yn rheolaidd.

³ Sefyllfa, Cefndir, Asesiad ac Argymhelliad.

- 30 Yn ogystal, yn 2018, gwnaethom dynnu sylw at welliannau sydd eu hangen yn y meysydd sy'n ymwneud â llywodraethu gwybodaeth a gwybodeg. Amlinellir y cynnydd yn erbyn yr argymhellion yn Arddangosyn 2.

Arddangosyn 2: cynnydd a wnaed o ran argymhellion y flwyddyn flaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Trefniadau Llywodraethu Gwybodaeth 2018 A3</p> <p>Dylai'r Bwrdd Iechyd wella ei drefniadau llywodraethu gwybodaeth drwy:</p> <ol style="list-style-type: none"> gwella cydymffurfiaeth â'r rhaglen hyfforddiant llywodraethu gwybodaeth i gyrraedd y gyfradd genedlaethol o 85%; gwella perfformiad yn erbyn targedau mynediad gwybodaeth ar gyfer y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth i gyrraedd y targedau statudol. 	<p>Ar y gweill</p> <p>Mae'r pandemig wedi llesteirio cynnydd yn erbyn cyflawni'r gyfradd genedlaethol o 85% gyda chydymffurfiaeth y sefydliad a adroddwyd ar hyn o bryd yn 74%. Mae'r Uned Llywodraethu Gwybodaeth (IG) wedi ymestyn yr ystod o opsiynau dysgu sydd ar gael:</p> <ul style="list-style-type: none"> y pecyn E-Ddysgu sydd ar gael drwy'r fewnwyd i staff gweithio gyda'r tîm ESR Cenedlaethol i ychwanegu E-ddysgu IG y Bwrdd Iechyd at ESR er hwylustod (gwaith ar y gweill) Mae fideo YouTube bellach ar gael i staff i'w weld i'w gwneud yn haws i'r staff gael yr wybodaeth e.e. Staff cyfleusterau/banc/asiantaeth Sesiynau hyfforddi pwrpasol yn cael eu darparu ar gais Grwpiau Datblygu Llywodraethu Gwybodaeth a gynhelir gydag Is-adrannau i adrodd a hysbysu am eu cyfraddau cydymffurfio <p>Nodwyd gostyngiad yn y gydymffurfiaeth ar gyfer ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth o 100% ym mis Mai 2021 i 67% ym mis Medi 2021. Digwyddodd hyn oherwydd absenoldebau yn y gweithlu, ynghyd â chynnydd sylweddol mewn ceisiadau, sydd wedi effeithio ar y gallu i ymateb mewn modd amserol. Mae adolygiad o ofynion capasiti ar y gweill.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Gwybodeg 2018 A4 Dylai'r Bwrdd Iechyd fynd i'r afael â meysydd i'w gwella mewn perthynas â gwybodeg, diweddarau cynlluniau adfer trychinebau TGCh yn benodol a phrofi'r rhain er mwyn sicrhau eu bod yn gweithio fel y bwriadwyd.</p>	<p>Ar y gweill Mae cynnydd wedi parhau ar draws yr agenda gwybodeg drwy gydol 2021 gyda strwythur rheoli interim newydd ar waith i helpu i sbarduno cynnydd a chanolbwyntio ar flaenoriaethau allweddol. Sefydlwyd Bwrdd Goruchwyllo Cyflenwi Digidol newydd i wella'r broses o wneud penderfyniadau, rheoli risg ac atebolrwydd cynnydd ar lefel Weithredol. Bydd hyn yn cael ei gryfhau ymhellach i 2022. Gwnaed cynnydd hefyd gyda chynlluniau parhad busnes TGCh gyda llawer o wasanaethau, er bod angen gwneud rhagor o waith o hyd mewn rhai meysydd oherwydd pwysau staffio rhai timau clinigol. Bydd hyn yn flaenoriaeth i'w chwblhau yn 2022.</p>

Trefniadau i wella'r Bwrdd a'i bwyllgorau

- 31 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i gynnal sesiynau datblygu a briffio ar gyfer Aelodau'r Bwrdd, sy'n ymdrin ag ystod o bynciau megis rheoli risg a mesur ac adrodd ar ganlyniadau, ac mae Aelodau'r Bwrdd wedi dweud wrthym fod y sesiynau'n ddefnyddiol o ran codi ymwybyddiaeth o faterion allweddol cyn eu trafod yng nghyfarfodydd y Pwyllgor neu'r Bwrdd.
- 32 Y llynedd, adroddwyd nad oedd y Pwyllgorau'n adolygu eu heffeithiolrwydd nac yn paratoi adroddiadau blynyddol ar gyfer y Bwrdd. Bwriad y Bwrdd Iechyd oedd adfer adroddiadau blynyddol o ddechrau 2021 gan ddefnyddio dull mwy cyson o hunanasesu. Fodd bynnag, roedd effaith barhaus y pandemig a chyflwyno'r strwythur llywodraethu newydd yn oedi'r gwaith hwn. Mae'r Bwrdd yn bwriadu cynnal adolygiad o'i effeithiolrwydd ym mis Chwefror 2022, a hefyd adolygu effeithiolrwydd ei strwythur llywodraethu newydd ym mis Ebrill 2022.
- 33 Canfu ein gwaith fod effaith y pandemig wedi gohirio cyflwyno cyfnod ymsefydlu lleol ar gyfer Aelodau Annibynnol newydd. O ystyried y newidiadau diweddar a'r newidiadau sydd ar y gweill o fewn cnewyllyn Aelodau Annibynnol y Bwrdd Iechyd (gweler paragraff 37), dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod ganddo drefniadau priodol ar waith ar gyfer darparu cyfnod ymsefydlu lleol effeithiol ar gyfer Aelodau Annibynnol newydd cyn gynted â phosibl i'w deiliadaeth (gweler **Arddangosyn 3 2018 A1**).

Sicrhau bod dylunio sefydliadol a gallu arwain yn cefnogi llywodraethu effeithiol

- 34 Y llynedd, adroddwyd bod y Bwrdd Iechyd wedi sefydlu strwythurau gorchymyn a rheoli brys ar draws pob lefel o'r sefydliad ac wedi addasu ei fframwaith llywodraethu i ymateb i'r pandemig. Adolygwyd y trefniadau hyn gan y Bwrdd ym mis Rhagfyr 2020 lle cytunwyd eu bod yn parhau tan fis Mawrth 2021. Addaswyd y strwythurau gorchymyn a rheoli a sefydlwyd ym mis Chwefror 2020 hefyd gyda'r grwpiau gorchymyn strategol (aur) a thactegol (arian) yn sefyll i lawr, gan adrodd yn ôl i'r Tîm Gweithredol. Parhaodd y grwpiau gweithredol (efydd) i weithredu ac adrodd i'r Tîm Gweithredol tan ddiwedd mis Mawrth 2021.
- 35 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweld newidiadau sylweddol o fewn y Tîm Gweithredol. Ymunodd Cyfarwyddwr Meddygol newydd, Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol, ac Ysgrifennydd y Bwrdd â'r Bwrdd Iechyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Fodd bynnag, mae Cyfarwyddwr Gweithrediadau, Prif Swyddog Gweithredol, a Chyfarwyddwr Iechyd Sylfaenol, Cymunedol a Meddyliol wedi gadael. Er i'r Bwrdd Iechyd symud yn gyflym i benodi rhai newydd dros dro i'r rolau allweddol hyn, gall cynnal y trefniadau dros dro hyn am gyfnod amhenodol gyflwyno risgiau yn ystod cyfnod lle mae'r sefydliad yn wynebu pwysau gweithredol sylweddol (**Argymhelliad A4**).
- 36 Mae newidiadau diweddar, cyfredol a disgwylidig i Aelodau Annibynnol gan gynnwys:
- rhoddodd yr Aelod Annibynnol (Prifysgol) newydd y Bwrdd ym mis Ionawr 2021.
  - dechreuodd y Dirprwy Gadeirydd swydd dros dro yn Gadeirydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ym mis Hydref 2021. Er bod trefniadau i'w gwneud wedi'u rhoi ar waith, mae Llywodraeth Cymru wedi cynghori'r Bwrdd Iechyd i beidio â phenodi rhywun newydd parhaol am 18 mis.
  - ar hyn o bryd mae'r Bwrdd Iechyd yn ceisio recriwtio Aelod Annibynnol (Cyllid) newydd ac Aelod Annibynnol newydd (Digidol), gyda chyfweliadau i'w cynnal yn ystod mis Rhagfyr 2021 a mis Ionawr 2022 yn y drefn honno.
  - bydd pedwerydd swydd wag ar gael ym mis Mawrth 2022 pan ddaw deiliadaeth yr Aelod Annibynnol (Trydydd Sector) i ben.
- 37 Bydd angen i'r trosiant hwn gael ei reoli'n ofalus gan raglen sefydlu a datblygu. Gwnaethom dynnu sylw at y gofyniad hwn yn 2019, ond mae'r camau yn erbyn yr argymhelliad yn parhau'n anghyflawn (**Arddangosyn 3**).

Arddangosyn 3: cynnydd a wnaed o ran argymhellion y flwyddyn flaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
Sefydlu a Hyfforddi Aelodau'r Bwrdd 2018 A1 Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod ymsefydlu a hyfforddi aelodau'r Bwrdd yn diwallu anghenion aelodau annibynnol.	Anghyflawn Nid oes gan y Bwrdd lechyd drefniadau ymsefydlu lleol ar gyfer Aelodau Annibynnol.

Systemau sicrwydd

- 38 Canfuom fod y Bwrdd lechyd wedi diwygio ei ddull rheoli risg ymhellach ond bydd ymgorffori'r trefniadau newydd a datblygu diwylliant risg sefydliadol yn cymryd amser. Er bod y Bwrdd lechyd wedi gwella ei drefniant lles, dylai'r Bwrdd geisio sicrwydd rheolaidd ynghylch eu heffeithiolrwydd, yn enwedig o ran Ysbyty Athrofaol y Faenor. Erys cyfleodd i gryfhau ymhellach drefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer olrhain argymhellion.

Rheoli risg

- 39 Canfuom fod y Bwrdd lechyd wedi diwygio ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd ymhellach, a strategaeth a dull rheoli risg, fodd bynnag, bydd yn cymryd amser i ymgorffori'r trefniadau newydd.
- 40 Y llynedd, adroddwyd bod y Bwrdd lechyd wedi cwblhau a chymeradwyo ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) ym mis Mawrth 2020 ynghyd â strategaeth rheoli risg ddiwygiedig. Ar y pryd, cipiodd y BAF nifer fach o brif risgiau, gan ragflaenu'r pandemig. Diweddarwyd risgiau cynradd i adlewyrchu effaith y pandemig a'r addasiadau i fframwaith llywodraethu'r Bwrdd lechyd.
- 41 Mae'r Bwrdd lechyd wedi datblygu ymhellach ei strategaeth, ei ddull gweithredu a'i BAF rheoli risg yn ystod 2021. Mae dull risg diwygiedig y Bwrdd lechyd yn rhoi mwy o ffocws ar y broses o gynyddu risg a sut mae'n helpu i gyflawni amcanion strategol y Bwrdd lechyd. Mae hefyd yn rhoi cyfrifoldeb ar feysydd gweithredol i gymryd mwy o berchnogaeth dros reoli a chynyddu risgiau i gyflawni amcanion lleol (**gweler Arddangosyn 4 2019 A1**).
- 42 Mae'r Bwrdd lechyd yn cadw cofrestr risg gorfforaethol sy'n mynegi'n glir achos ac effaith ynghyd ag amserlenni i gyflawni camau lliniaru. Fodd bynnag, mae lle i wella'r gofrestr ymhellach drwy:
- lleihau gorgyffwrdd rhwng camau gweithredu a rheolaethau,
  - alinio sicrwydd yn glir i reolaethau, a

- darparu mwy o wybodaeth am effeithiolrwydd camau lliniaru. (gweler **Arddangosyn 4 2019 A2**).

- 43 Bwriad y Bwrdd lechyd yw trosglwyddo i ddull newydd o gwblhau dadansoddiad thematig o risgiau cynyddol a defnyddio'r wybodaeth hon i greu proffiliau risg ar gyfer y sefydliad. Mae'r Tîm Gweithredol hefyd yn ystyried cynigion ar gyfer sesiynau datblygu rheoli risg bob mis i'w hachub i gael sicrwydd a chymeradwyo cynnydd gan is-adrannau ar reoli eu risgiau, hwyluso sganio risgiau newydd ar y gorwel, ac ystyried proffiliau risg (gweler **Arddangosyn 4 2017 A3**)
- 44 Mae ein hasesiad cyffredinol o'r risgiau ar y BAF a'r gofrestr risg gorfforaethol yn adlewyrchu ein dealltwriaeth o faterion allweddol y Bwrdd lechyd a'r camau y mae'n eu cymryd i'w datrys.
- 45 Mae'r Bwrdd lechyd wedi sefydlu fframwaith cyflawni i ymgorffori'r trefniadau newydd ar draws y sefydliad a sicrhau bod sefydliadau'n cael eu prynu a'u hymrwymiad. Mae cyflwyno Cymuned Ymarfer Rheolwyr Risg, a gynhaliodd ei gyfarfod cyntaf yn ystod mis Tachwedd 2021, yn ddatblygiad cadarnhaol a bydd yn cefnogi ymdrechion i wella gwybodaeth a dealltwriaeth o reoli risg ar draws y sefydliad, drwy greu cyfleoedd i rannu dysgu ac arfer da. Mae'r Bwrdd lechyd wedi penodi Pennaeth Gwasanaethau Corfforaethol, Risg a Sicrwydd i arwain y gwaith hwn, ni fu unrhyw fuddsoddiad pellach yn y swyddogaeth hon. Felly, efallai y bydd y Bwrdd lechyd am ystyried buddsoddi ymhellach yn ei swyddogaeth rheoli risg i ddarparu'r arbenigedd a'r gefnogaeth angenrheidiol i Bennaeth y Gwasanaethau Corfforaethol, Risg a Sicrwydd a sicrhau bod y trefniadau newydd yn cael eu cyflwyno a'u hymgorffori'n gyflym.

Arddangosyn 4: cynnydd a wnaed o ran argymhellion y flwyddyn flaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Bwrdd Sicrwydd a Risg 2019 A1</p> <p>Nid yw'r Risgiau i gyflawni cynlluniau newid gwasanaethau (SCP) y Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) a'r blaenoriaethau effaith uchel wedi'u mynegi'n glir mewn fframwaith sicrwydd bwrdd (BAF). Dylai'r Bwrdd lechyd:</p> <ol style="list-style-type: none"> Cwblhau datblygiad BAF erbyn mis Mawrth 2020 ac wrth wneud hynny edrychwch i weld sut mae sefydliadau eraill y GIG yng Nghymru yn adeiladu eu rhai nhw ac ystyried a ellir addasu'r dull gweithredu. Mynegi'n glir a dogfennu risgiau i gyflawni cynlluniau newid gwasanaeth a blaenoriaethau effaith uchel fel rhan o'r gwaith o adnewyddu IMTP ar gyfer 2020-21 mewn BAF.	<p>Cyflawn</p> <p>Mae'r Bwrdd lechyd wedi diwygio ei BAF sydd bellach yn mynegi'n glir brif risgiau a blaenoriaethau strategol y sefydliad a amlinellir yn ei Gynllun Blynyddol. Er bod y Bwrdd yn adolygu'r BAF bob dwy flynedd, dylid adolygu'r trefniadau'n gyson er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn addas i'r diben ac yn cefnogi llywodraethu effeithiol.</p>
<p>Bwrdd Sicrwydd a Risg 2019 A2</p> <p>Mae lle i wella ansawdd y gofrestr risg gorfforaethol (CRR). Dylai'r Bwrdd lechyd adolygu'r CRR erbyn diwedd Mawrth 2020 i sicrhau ei fod yn mynegi achos ac effaith yn glir, llai o orgyffwrdd rhwng rheolaethau a chamau lliniaru, yn pennu rheolaethau megis polisïau a gweithdrefnau, yn alinio sicrwydd i reolaethau, yn nodi a yw camau lliniaru yn effeithiol ac yn cynnwys amserlenni i fonitro cynnydd.</p>	<p>Ar y gweill</p> <p>Mae'r gofrestr risg gorfforaethol yn mynegi'n glir achos ac effaith ynghyd ag amserlenni i gyflawni camau lliniaru. Fodd bynnag, mae lle i wella'r gofrestr ymhellach (gweler paragraff 43). Mae'r Bwrdd lechyd yn trosglwyddo i 'ddull proffil risg' newydd ond bydd angen iddo gynnal cofrestr risg gorfforaethol hyd nes y bydd y trefniadau newydd wedi'u hymgorffori.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Rheoli Risg 2017 A3</p> <p>Dylai'r Bwrdd lechyd adolygu trefniadau rheoli risg er mwyn sicrhau bod risgiau corfforaethol yn cael eu gwaethygu a'u rheoli'n briodol drwy:</p> <ol style="list-style-type: none"> datblygu ar ei adroddiadau risg presennol i sicrhau bod cyd-destun y risg a'r cynnydd o ran ei reoli wedi'u nodi'n glir; a adolygu'r sgôr risg yn seiliedig ar y camau lliniaru. 	<p>Ar y gweill</p> <p>Mae'r Bwrdd lechyd wedi adolygu ei drefniadau rheoli risg ac ar hyn o bryd mae'n cyflwyno dull newydd o gynyddu risgiau ar draws y sefydliad ac i'r BAF.</p>

Sicrhau ansawdd a diogelwch⁴

- 46 Canfuom er bod y Bwrdd lechyd yn cymryd camau i gyflawni ei drefniadau lles gweithwyr, canfuom y bydd angen iddo fonitro eu heffaith yn barhaus, yn enwedig yn Ysbyty Athrofaol y Faenor. Mae adroddiadau ar brofiad cleifion wedi parhau, ond mae angen gwneud rhagor o waith i ddatblygu adroddiadau ansawdd a diogelwch mewn perthynas â gwasanaethau y mae'r Bwrdd lechyd yn eu comisiynu.
- 47 Mae'r Bwrdd lechyd wedi nodi lles gweithwyr fel blaenoriaeth sefydliadol yn ei Gynllun Blynyddol, gan gydnabod effaith barhaus y pandemig a'r newidiadau a achoswyd drwy agor Ysbyty Athrofaol y Faenor yn gynnar ar ei staff. Mewn ymateb i'r heriau hyn, mae'r Bwrdd lechyd wedi cymryd amrywiaeth o gamau, gan gynnwys:
- datblygu strategaeth lles a chynllun gwaith sy'n canolbwyntio ar gryfhau ei wasanaeth lles presennol a darparu cymorth i feysydd gweithredol wrth nodi a mynd i'r afael ag achosion lles gwael;
  - datblygu cynlluniau ar gyfer Canolfan Ragoriaeth Lles a fydd yn annog ymchwil a datblygu;
  - blaenoriaethu cymorth lles i unigolion a thimau sy'n symud i Ysbyty Athrofaol y Faenor;

⁴ Rydym wedi cyfyngu ar y gwaith yr ydym wedi'i wneud ar drefniadau llywodraethu o ansawdd fel rhan o'n hasesiad strwythuredig yn 2021, gan ein bod yn cynnal adolygiad ar wahân o drefniadau llywodraethu ansawdd yn y Bwrdd lechyd. Bydd yr adolygiad yn ystyried a yw trefniadau llywodraethu'r sefydliad yn cefnogi'r gwaith o ddarparu gwasanaethau diogel ac effeithiol o ansawdd uchel. Byddwn yn adrodd ar ein canfyddiadau yn 2022.

- cyhoeddi arolygon lles chwarterol i staff a fydd yn helpu i ganolbwyntio cymorth yn y meysydd cywir;
- meithrin gallu ei dimau iechyd galwedigaethol a lles seicolegol; a
- chyflwyno ei 'Rhaglen Pobl yn Gyntaf' i ymgysylltu â staff ar draws y sefydliad gan eu hannog i rannu eu teimladau a'u pryderon.

- 48 Adroddir ar ddiogelwch a lles staff i Bwyllgor Pobl a Diwylliant y Bwrdd Iechyd. Caiff negeseuon allweddol sy'n ymwneud â pherfformiad a gweithgarwch y gweithlu eu cyfleu drwy dashfyRDDau COVID-19 ac iechyd galwedigaethol. Mae'r Bwrdd yn cael rhywfaint o sicrwydd ar 'les' o adroddiad sicrwydd y Pwyllgor Pobl a Diwylliant a phapurau eraill, megis adroddiadau cynllunio'r gaeaf a sicrwydd staffio nyrsys. Fodd bynnag, nid oes ddiweddariad pwrpasol rheolaidd ar y maes risg allweddol hwn yn y Bwrdd, gallai hyn lau rhai aelodau yn llai di-baid ar y pwysau sy'n wynebu staff ar hyn o bryd ac unrhyw ganlyniad posibl i ddarparu gwasanaethau .
- 49 Er gwaethaf ymdrechion y Bwrdd Iechyd i wella lles gweithwyr ac ansawdd a diogelwch y gwasanaethau y mae'n eu darparu i gleifion, nodwn y pryderon difrifol a godwyd gan Goleg Brenhinol y Ffisigwyr (RCP) yn dilyn ymweliad ag Ysbyty Athrofaol y Faenor. Cafodd y Coleg Cymraeg Cenedlaethol farn gadarnhaol gan staff meddygol ynghylch cyfleoedd ar gyfer addysg a chymorth meddygol, y berthynas waith gref rhwng cydweithwyr proffesiynol, y model gofal ar gyfer cyflyrau arbenigol unigol, a'r gwasanaethau cymorth lles ac iechyd meddwl a ddarperir yn ystod y pandemig. Fodd bynnag, nodwyd pryderon difrifol ynghylch llwyth gwaith gormodol a diffyg staff cronig, diffyg cefnogaeth gan reolwyr y Bwrdd Iechyd, cyfrifoldebau amhriodol rôl y cofrestrydd meddygol, a diffyg ymgysylltiad clinigol a gweithredu gan y Bwrdd Iechyd. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweithio mewn partneriaeth â'r RCP ac Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (AaGIC) i ddatblygu cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r canfyddiadau a'r camau gweithredu lles ehangach. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gwneud cynnydd da o ran gweithredu'r camau gweithredu. Nodwn hefyd fod y Cyfarwyddwr Meddygol ar hyn o bryd yn cyfarfod â'r RCP yn fisol i nodi atebion a darparu fframwaith wrth symud ymlaen.
- 50 Mae'r Pwyllgor QPSO yn parhau i dderbyn adroddiadau profiad cleifion chwarterol a diweddariadau ar brofiad cleifion. Roedd yr adroddiad diweddaraf, a ddarparwyd ym mis Mehefin 2021, yn amlinellu ymdrechion y Bwrdd Iechyd i gael adborth gan gleifion yn ystod y pandemig gan ddefnyddio dulliau amrywiol yn absenoldeb system electronig. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio'n agos gyda'r Cyngor Iechyd Cymunedol i ddatblygu amrywiaeth o ddulliau amgen o gael adborth gan gleifion megis apwyntiadau Rhithwir FaceTime. Nododd yr adroddiad fod y canlyniadau'n cael eu dadansoddi a'u hystyried gan is-adrannau sy'n paratoi cynlluniau gweithredu i fynd i'r afael ag unrhyw wendidau a nodwyd drwy adborth ar brofiad cleifion.
- 51 Ym mharagraff 27, rydym yn rhoi sylwadau ar y gwelliannau a wnaed i Adroddiad Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau Cleifion y Bwrdd Iechyd. Mae'r adroddiad yn cyd-fynd â Safonau Gofal Iechyd ac mae'n cynnwys gwybodaeth am berfformiad ar

amrywiaeth o fetrigau o ansawdd, gan gynnwys heintiau sy'n gysylltiedig â gofal iechyd, COVID-19, difrod i bwysau, a chwympiadau cleifion mewnol. Er bod yr adroddiad yn canolbwyntio ar ofal eilaidd yn bennaf, mae'r adroddiad yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad ar feysydd ehangach busnes y Bwrdd Iechyd Megis Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant ac Oedolion (CAMHS) ac Iechyd Meddwl Gofal Sylfaenol. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn cryfhau ei adroddiad ar Bwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC); fodd bynnag, mae cyfleoedd yn bodoli i gryfhau'r gwaith o adrodd ar y gwasanaethau y mae'r Bwrdd Iechyd yn eu comisiynu'n uniongyrchol.

- 52 Y llynedd, canfuom gyfleoedd i'r Bwrdd Iechyd nodi'n well pa faterion COVID-19 y dylid eu hadrodd i'r Bwrdd neu ei Bwyllgorau am sicrwydd fel mater o drefn. Eleni, canfuom fod diweddariadau COVID-19 yn eitem sefydlog ar agendâu'r Bwrdd a'r Pwyllgorau hyd at fis Mawrth 2021. Adroddwyd yn rheolaidd am y pedwar niwed sy'n gysylltiedig â COVID-19⁵ drwy adroddiad Dangosfwrdd Diogelwch i'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau Cleifion newydd a'r pwyllgor blaenorol tan fis Mehefin 2021. Ers hynny, mae'r holl faterion yn cael eu codi drwy'r Adroddiad Canlyniadau Ansawdd a Diogelwch. Er bod materion COVID-19 wedi'u cynnwys mewn adroddiadau a phapurau amrywiol ar gyfer y Bwrdd, prin yw'r cyfleoedd sydd gan ddileu diweddariadau COVID-19 fel eitem sefydlog ar agenda'r Bwrdd i roi sicrwydd. Fodd bynnag, nodwn fod Cadeiryddion y Pwyllgorau yn gallu cynyddu a chodi pryderon a materion penodol yng nghyfarfodydd y Bwrdd yn ôl y gofyn.
- 53 Mewn adroddiadau asesu strwythuredig y blynyddoedd blaenorol, gwnaethom gyhoeddi argymhellion yn ymwneud â Rhoi Pethau'n lawn (2018, argymhelliad 1) ac Archwilio Clinigol (2017, argymhelliad 4). Byddwn yn asesu cynnydd yn erbyn yr argymhellion hynny fel rhan o'r adolygiad llywodraethu ansawdd a gyhoeddir yn 2022.

Olrhain cynnydd yn erbyn argymhellion archwilio

- 54 **Gwelsom fod y Bwrdd Iechyd wedi cymryd camau i ddatblygu ymhellach ei drefniadau ar gyfer olrhain argymhellion archwilio mewnol ac allanol, ond erys cyfleoedd i gryfhau'r trefniadau.**
- 55 Mae'r Tîm Gweithredol yn adolygu cynnydd yn rheolaidd yn erbyn argymhellion archwilio mewnol ac allanol. Mae'r Pwyllgor AFR yn derbyn gwybodaeth gan y Tîm Gweithredol am statws pob argymhelliad â blaenoriaeth uchel yn ogystal â cheisiadau i ymestyn terfynau amser gweithredu neu gau argymhellion â blaenoriaeth uchel a'u tynnu oddi ar y traciwr ar ôl eu cwblhau. Mae'r Pwyllgor yn parhau i graffu ar asesiad y Tîm Gweithredol a'i herio, yn enwedig lle mae terfynau amser yn hwyr, neu os yw camau gweithredu'n cymryd gormod o amser i'w cwblhau.

⁵ Y pedwar niwed yw – (i) niwed o COVID-19 ei hun; (ii) niwed gan a GIG wedi'i llethu a system gofal; (iii) niwed rhag lleihau gweithgarwch nad yw'n weithgaredd COVID-19; a (iv) niwed gan gymdeithasau cymdeithasol ehangach gweithredoedd/cyfnod clo.

- 56 Er bod y Pwyllgor AFR yn derbyn gwybodaeth gryno am statws yr holl argymhellion sy'n weddill, caiff y rhain eu monitro gan isadrannau gyda materion yn cael eu codi i'r Tîm Gweithredol yn ôl yr angen, megis pan nad oes argymhellion ar y trywydd iawn i'w cwblhau, neu pan fydd newid sylweddol. Felly, efallai y bydd y Bwrdd lechyd am ystyried rhannu'r traciwr llawn gyda'r Pwyllgor AFR er mwyn gwella tryloywder a galluogi dadansoddi a chraffu manwl.

Rheoli adnoddau ariannol

- 57 Ystyriodd ein gwaith berfformiad ariannol, rheolaethau ariannol a threfniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer monitro ac adrodd ar berfformiad ariannol.
- 58 Gwelsom fod y **Bwrdd lechyd wedi cyflawni ei amcanion ariannol ac yn gyffredinol mae ganddo reolaethau ariannol effeithiol a threfniadau monitro ac adrodd ar waith. Fodd bynnag, bydd angen iddo reoli ei ddiffyg sylfaenol er mwyn sicrhau ei gynaliadwyedd ariannol wrth symud ymlaen.**

Cyflawni amcanion ariannol allweddol

- 59 Gwelsom fod y **Bwrdd lechyd wedi llwyddo i gyflawni ei ddyletswyddau ariannol dros y tair blynedd diwethaf ac wedi cyflawni ei dargedau arbedion diwygiedig er gwaethaf y pandemig. Mae ganddo hefyd ddull doeth o ymateb i heriau yn y dyfodol, er y gallai arbedion a ohiriwyd yn ystod y pandemig fod yn her sylweddol i'w gweithredu'n ddiweddarach.**

Perfformiad ariannol 2020-21

- 60 Cyfarfu'r Bwrdd lechyd â'i ddyletswydd ariannol i dorri hyd yn oed dros y cyfnod o dair blynedd 2018-2021, gyda gwarged cronol o £0.512 miliwn ar gyfer gwariant refeniw. Yn 2020-21, cofnododd y Bwrdd lechyd warged o £0.245 miliwn a gwariodd £1.551 biliwn mewn gwariant refeniw sy'n darparu ac yn comisiynu gwasanaethau. Derbyniodd £1.495 biliwn gan Lywodraeth Cymru a £105.020 miliwn mewn incwm amrywiol gan awdurdodau lleol, ffioedd deintyddol, neu gyrff eraill y GIG.
- 61 Roedd y Bwrdd lechyd hefyd yn cyflawni ei ddyletswydd i dorri hyd yn oed mewn perthynas â gwariant cyfalaf gyda gwarged o £0.082 miliwn dros yr un cyfnod o dair blynedd. Ar gyfer 2020-21, y gwarged ar wariant cyfalaf oedd £0.013 miliwn. Gwariodd y Bwrdd lechyd £110.958 miliwn ar wariant cyfalaf yn 2020-21, gan gynnwys cyllid i gyflymu'r broses o agor Ysbyty Athrofaol y Grange, Uned Sterileiddio a Dadhalogi Ysbytai, a gwaith adeiladu arall.
- 62 Cyfarfu'r Bwrdd lechyd hefyd â'r ddyletswydd i gael ei gynllun tymor canolig integredig tair blynedd (ITMP) ar gyfer 2019-2022 a gymeradwywyd gan y Gweinidog dros lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol. Fodd bynnag, ataliwyd IMTPs yn 2020 oherwydd y pandemig a'u disodli gan gynlluniau chwarterol yn ystod 2020-21 a chynllun blynyddol ar gyfer 2021-22.

- 63 Cymeradwywyd cyllideb 2020-21 y Bwrdd Iechyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2020. Wrth i'r gyllideb gael ei pharatoi cyn y pandemig, pennwyd y tybiaethau a'r targedau ar sail 'busnes fel arfer'. Cyllidebwyd cyfanswm yr incwm i fod yn £1.311 biliwn, a chyllidebwyd cyfanswm y gwariant dirprwyedig i fod yn £1.305 biliwn. Er mwyn sicrhau cydbwysedd ariannol yn 2020-21, nododd y Bwrdd Iechyd fod angen defnyddio dyraniadau cyllid ychwanegol o £37 miliwn a sicrhau arbedion gwerth cyfanswm o £33.4 miliwn.
- 64 Roedd effaith pandemig COVID-19 yn ysgogi'r Bwrdd Iechyd i adolygu ei darged arbedion i £9.229 miliwn. Erbyn mis Mawrth 2021, roedd wedi darparu £9.468 miliwn o arbedion (2.6% yn uwch na'i darged) sy'n cynnwys £8.281 miliwn yn codi'n rheolaidd ac arbedion afreolaidd o £1.187 miliwn. Er bod arbedion mewn rhai ardaloedd yn uwch na'r targed, megis gwariant nad yw'n ymwneud â thâl (£1.315 miliwn yn uwch na'r targed), roedd gwariant sy'n gysylltiedig â thâl yn sylweddol is na'r targed. Dim ond £1.516 miliwn o arbedion sy'n gysylltiedig â thâl a gyflawnwyd o'i gymharu â tharged o £3.732 miliwn.
- 65 Yn ystod 2020-21, gwariodd y Bwrdd Iechyd £142.428 miliwn (net) yn ymateb i'r pandemig. Darparwyd yr arian ychwanegol hwn gan Lywodraeth Cymru i gefnogi'r ymateb ar feysydd fel profi, olrhain a diogelu, y rhaglen frechu, ysbytai maes ac offer diogelu personol (PPE).
- 66 O ganlyniad i oedi neu ganslo gweithdrefnau, ni wariodd y Bwrdd Iechyd £39.370 miliwn o'r gwariant a fwriadwyd, ac roedd hyn yn gwrthbwysu gwariant ychwanegol sy'n deillio o'r pandemig.

Cynllunio ariannol 2021-22

- 67 Cyflwynwyd y cynllun ariannol ar gyfer 2021-22 i'r Bwrdd ym mis Mawrth 2021. Gan adlewyrchu natur eithriadol y pandemig a'r ansicrwydd mewn ymateb ac adferiad, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cytuno i ddefnyddio proses gynllunio cyllideb chwarterol i reoli a lliniaru'r heriau.
- 68 Mae'r cynllun yn rhagweld incwm o £1.383 biliwn ac yn cynnig cyllidebau dirprwyedig o £1.346 biliwn mewn gwariant. O ystyried natur anrhagweladwy'r pandemig, mae swyddogion y Bwrdd Iechyd wedi dweud wrthym fod ansicrwydd ynghylch y cynllun ariannol a bod trafodaethau cyson gyda Llywodraeth Cymru ar unrhyw newidiadau yn y gwariant a ragwelir.
- 69 Mae'r cynllun ariannol yn cyfrif am effaith barhaus y pandemig. Nid yw'n cymryd unrhyw gyllid dyrannu ychwanegol gan Lywodraeth Cymru mewn ymateb i COVID-19 neu adennill gwasanaethau. Roedd cyllid y cynllun adfer yn amodol ar drafodaethau gyda Llywodraeth Cymru ac amcangyfrif o'r costau adfer cychwynnol tua £19 miliwn yn 2021-22 fel yr adroddwyd yng nghynllun blynyddol y Bwrdd Iechyd.
- 70 Ym mis Tachwedd 2021, hysbyswyd y Bwrdd y rhagwelir y bydd y Bwrdd Iechyd yn torri hyd yn oed am y flwyddyn yn seiliedig ar berfformiad o fewn chwe mis cyntaf y flwyddyn ariannol. Mae'r adroddiad ariannol yn dod i'r casgliad bod digon o

arian ar waith i ddarparu'r gwasanaethau a gynlluniwyd yn ystod y flwyddyn ac mae'r Bwrdd lechyd wedi cael cadarnhad gan Lywodraeth Cymru y bydd yn derbyn cyllid blaenorol, heb ei gadarnhau, o £65 miliwn yn ymlacio i COVID-19.

- 71 I ddechrau, nododd y cynllun ariannol darged arbedion rheolaidd o £33 miliwn er mwyn sicrhau sefyllfa fantoli'r gyllideb. Mae'r targed arbedion hwn yn sylweddol uwch na swm yr arbedion a gyflawnwyd yn 2019-20 neu 2020-21. Er mwyn helpu i gyflawni'r targed uchelgeisiol hwn, mae'r Bwrdd lechyd wedi sefydlu rhaglen cyflawni arbedion a gyflwynwyd i'r Pwyllgor AFR ym mis Ebrill 2021. Fodd bynnag, yn 2020-21, arweiniodd effaith barhaus pandemig COVID-19 at y Bwrdd lechyd yn diwygio ei darged arbedion i £16.596 miliwn y mae £13 ohonynt. Mae 586 miliwn yn ymwneud â lefelau arbedion cylchol a £3.010 miliwn i lefelau arbedion afreolaidd. Yn dilyn hynny, erys y diffyg ariannol sylfaenol a gyflwynwyd o £2020-21 o £20.830 miliwn. Mae'r Bwrdd lechyd yn rhagweld na fydd ei sefyllfa ariannol sylfaenol yn gwella yn ystod 2021-22 oherwydd pwysau cost yn ystod y flwyddyn a'r pwysau ariannol parhaus y mae'n ei wynebu. Mae hyn yn risg sylweddol gan y bydd angen cyflawni'r arbedion yn y dyfodol. Ym mis Medi 2021, mae'r Bwrdd lechyd wedi cyflawni £5.757 miliwn o'i arbedion, sydd ychydig yn uwch na'r ddarpariaeth arfaethedig. Fodd bynnag, mae cynlluniau rheolaidd wedi llithro ac wedi cael eu disodli gan gynlluniau afreolaidd.
- 72 Mae adroddiadau cyllid a roddwyd i'r Pwyllgor AFR a'r Bwrdd yn cynnwys adran ar gyflawni arbedion. Mae hyn yn rhoi trosolwg o gynnydd arbedion y Bwrdd lechyd hyd yma a pherfformiad ei gynlluniau arbedion 'gwyrdd' lefel uchel. Er bod y wybodaeth hon yn ddigonol i oruchwylio effaith arbedion ariannol, nid yw'n ddigon i alluogi aelodau'r Bwrdd i graffu ar gynlluniau arbedion unigol neu argymhell eu gweithredu.

Rheolaethau ariannol

- 73 Gwelsom fod gan y **Bwrdd lechyd reolaethau ariannol a threfniadau gwrth-dwyll effeithiol ar y cyfan.**
- 74 Fel y nodwyd yn ein Hasesiad Strwythuredig yn 2020, gwnaeth y Bwrdd rai addasiadau dros dro i'r Cynllun Dirprwyo. Daeth y trefniadau dros dro hyn i ben ym mis Mawrth 2021.
- 75 Yn ystod 2020-21, archwiliodd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol reolaethau ariannol a gwaith llywodraethu mewn rhannau eraill o'r Bwrdd lechyd. Ym mis Mehefin 2020, rhoddodd yr Archwiliad Mewnol sicrwydd rhesymol ynghylch y rheolaethau ariannol sy'n ymwneud ag Ysbyty Athrofaol y Faenor, gan ddod i'r casgliad bod costau wedi'u cadarnhau'n ddigonol a'u bod yn cyd-fynd â'r contract sydd ar waith. Ym mis Mehefin 2020, rhoddodd yr Archwiliad Mewnol sicrwydd rhesymol ynghylch cynllunio ariannol a rheolaeth gyllidebol, ac ym mis Mai 2021, rhoddodd y gwasanaeth sicrwydd sylweddol ar y gwaith llywodraethu a'r rheolaethau ariannol yn y broses o gyfuno yn ymwneud â Phrofi, Olrhain a Diogelu. Yn ystod mis Tachwedd 2021 cwblhaodd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol

adolygiad dilynol ar sicrwydd ariannol yn Ysbyty Athrofaol y Faenor a rhoddodd sicrwydd sylweddol.

- 76 Canfu ein hadolygiad o drefniadau gwrth-dwyll ym mis Awst 2020 fod gan y Bwrdd lechyd ymrwymiad i wrth-dwyll, mae ganddo drefniadau addas i gefnogi atal a chanfod twyll, ac mae'n gallu ymateb yn briodol lle mae twyll yn digwydd. Tynnodd yr adroddiad sylw at un maes gwella o amgylch capasiti gwrth-dwyll arbenigol. Mae gwybodaeth a dderbyniwyd yn ddiweddar gan Bennaeth Gwasanaethau Gwrth-dwyll Cymru yn dangos bod gan Dîm Gwrth-dwyll y Bwrdd lechyd adnoddau da ar hyn o bryd gydag ymchwilyr profiadol ac mae'n un o'r timau sy'n perfformio'n dda yng ngwasanaethau GIG Cymru.

Monitro ac adrodd

- 77 Gwelsom fod y **Bwrdd lechyd yn darparu gwybodaeth ddigonol a chlr i alluogi'r Bwrdd i fonitro ariannol yn effeithiol. Fodd bynnag, mae lle i ddatblygu gwybodaeth Aelodau Annibynnol ymhellach ar faterion ariannol i gefnogi gwaith craffu a herio effeithiol.**
- 78 Adroddir ar berfformiad ariannol i'r Bwrdd a'r Pwyllgor AFR. Mae'r ddau yn derbyn adroddiad sy'n manylu ar berfformiad ariannol yn erbyn y mis diweddaraf a gwblhawyd yn erbyn targedau. Mae'r adroddiad yn chwalu perfformiad ym mhob maes, megis incwm, gwariant ar gyflogau, a gwariant nad yw'n talu. Mae hefyd yn cynnwys dadansoddiad o wariant ychwanegol COVID-19. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gyflawni arbedion a risgiau a chyfleoedd ariannol. Fodd bynnag, mae cyfleoedd i roi mwy o fanylion am gynnydd yn erbyn cynlluniau arbedion yn parhau (gweler **Arddangosyn 5 2017 A1**). Mae'r wybodaeth ar gael i'r cyhoedd drwy'r papurau ar gyfer cyfarfodydd y Bwrdd a Phwyllgor AFR.
- 79 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i gyflwyno ffurflenni monitro misol i Lywodraeth Cymru yn manylu ar ei berfformiad ariannol o'i gymharu â'r perfformiad a ragwelir. Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor AFR yn derbyn copïau o'r ffurflenni misol i graffu arnynt.
- 80 Ym **mharagraff 37**, rydym yn rhoi sylwadau ar swydd wag Aelod (Cyllid) y Bwrdd lechyd. Er mwyn darparu darpariaeth ar gyfer cyllid, penododd y Bwrdd lechyd gynghorydd arbennig dros dro a oedd yn cefnogi'r Pwyllgor AFR a'r Bwrdd ar faterion ariannol tan fis Gorffennaf 2021. Ers mis Gorffennaf, fodd bynnag, mae hyn wedi gadael bwlch gwybodaeth a chapasiti ymhlith y cnewyllyn Aelod Annibynnol presennol. Rydym yn deall bod cyfweiliadau i lenwi'r swydd wag hon wedi'u cynnal ym mis Rhagfyr 2021.

Arddangosyn 5: cynnydd a wnaed o ran argymhellion y flwyddyn flaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Monitro ac Adrodd Cynlluniau Arbedion 2017 A1</p> <p>Dylai'r Bwrdd lechyd roi mwy o fanylion i Weithredwyr ac Aelodau Annibynnol mewn perthynas â chynnydd yn erbyn cynlluniau arbedion . Dylai hyn eu helpu i ddarparu digon o graffu a herio cynlluniau sydd oddi ar y targed.</p>	<p>Anghyflawn</p> <p>Mae adroddiadau cyllid yn rhoi trosolwg o gynnydd arbedion y Bwrdd lechyd hyd yma a pherfformiad ei gynlluniau arbedion 'gwyrdd' lefel uchel. Er bod y wybodaeth hon yn ddigonol i oruchwylio effaith arbedion ariannol, nid yw'n ddigon i alluogi aelodau'r Bwrdd i graffu ar gynlluniau arbedion unigol neu argymhell eu gweithredu.</p>

Ad-drefnu cynllunio

- 81 Ystyriodd ein gwaith ddull y Bwrdd lechyd o baratoi Cynllun Blynyddol ar gyfer 2021-22 as yn ogystal â'r trefniadau sydd ar waith ar gyfer monitro ac adrodd am drafodion cynlluniau.
- 82 Gwelsom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau cynllunio rhesymol sy'n cyd-fynd â'r strategaeth gorfforaethol a rhanbarthol ehangach. Nid oes gan y Cynllun Blynyddol, er ei fod yn rhoi eglurder ynghylch amcanion strategol y Bwrdd lechyd, y cerrig milltir targed sydd eu hangen i alluogi monitro effeithiol. Mae'r Bwrdd lechyd yn bwriadu cyflwyno fframwaith monitro a chanlyniadau; fodd bynnag, mae'r gwaith hwn wedi'i ohirio oherwydd y pandemig. O ganlyniad, nid yw'r Bwrdd lechyd wedi gallu rhoi sicrwydd ar gyflawni cyffredinol yn erbyn y blaenoriaethau a amlinellir yn y Cynllun Blynyddol.**

Trefniadau ar gyfer datblygu cynlluniau

- 83 Mae'r Bwrdd lechyd wedi mabwysiadu dull newydd o gynllunio, sy'n canolbwyntio ar ddull cwrs bywyd gyda'r nod o leihau anghydraddoldebau ar draws cymunedau drwy wella iechyd y boblogaeth. Er bod cynlluniau chwarterol yn canolbwyntio'n bennaf ar ymateb COVID-19 y Bwrdd lechyd a chynllunio'r gaeaf, mae'r Cynllun Blynyddol yn ymgorffori dysgu o'r pandemig ac yn amlinellu dull strategol o ddarparu gofal iechyd yn y rhanbarth.

- 84 Mae'r Cynllun Blynyddol yn wedi ei gyfochri â Creu Gwent Iachach⁶ a Strategaeth Dyfodol Clinigol y Bwrdd Iechyd⁷. Uchelgais hirdymor y Bwrdd Iechyd yw cyfrannu at leihau'r bwlch o 18 mlynedd mewn disgwyliad oes iach erbyn 2030. Mae'r cynllun yn cydnabod agoriad cynnar Ysbyty Athrofaol y Faenor a'r gwaith o ymgorffori model gofal newydd ar draws y system ysbytai yn ystod y pandemig. Fodd bynnag, mae'n cydnabod yr angen i ddatblygu a chyflymu cynlluniau i ddarparu gofal yn nes at adref.
- 85 Wrth ddatblygu'r Cynllun Blynyddol, defnyddiodd y Bwrdd Iechyd ei gynlluniau chwarterol a'i Gynlluniau Tymor Canolig Integredig blaenorol fel llinell sylfaen i ddeall y cynnydd a wnaed yn erbyn ei flaenoriaethau uniongyrchol a thymor hwy. Ymgorfforwyd y blaenoriaethau na chyflawnwyd yn ystod 2020-21 yn y Cynllun Blynyddol lle bo hynny'n bosibl.
- 86 Mae newid dull gweithredu'r Bwrdd Iechyd wedi ei arwain i gytuno ar bum amcan strategol clir, dealladwy a hyblyg newydd sy'n cael eu rhoi ar sail cyfres o ganlyniadau a mesurau i'w cyflawni. Er ei bod yn ymddangos bod cynnwys ac eglurder y cynllun yn ddigonol, nid oes ganddo ddyddiadau targed/cerrig milltir i alluogi'r Bwrdd Iechyd i fonitro ac olrhain cynnydd yn erbyn y gwahanol fesurau a sicrhau bod blaenoriaethau a chanlyniadau arfaethedig yn cael eu cyflawni.
- 87 Mae ein trafodaethau gyda staff yn awgrymu bod defnydd y Bwrdd Iechyd o ddata at ddibenion cynllunio yn aeddfedu. Mae wedi ymgysylltu â Lightfoot Solutions sy'n defnyddio ei offeryn data 'signalau o sŵn'⁸ i gefnogi ac adeiladu gwydnwch yn ymagwedd gynllunio'r Bwrdd Iechyd a darparu tystiolaeth gadarn i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau.
- 88 Mabwysiadodd Tîm Cynllunio'r Bwrdd Iechyd ddull 'cyffyrddiad ysgafn' o ymgysylltu hefyd, gan ddatblygu fframwaith ar gyfer dirnad gyda meysydd gweithredol i nodi blaenoriaethau gwasanaeth, cyflawniadau a heriau. Profodd Tîm Gweithredol y Bwrdd Iechyd ragdybiaethau cynllunio fel rhan o gyfarfodydd y Grŵp Arweinyddiaeth Systemau Iechyd. Bu'r Bwrdd Iechyd hefyd yn ymgysylltu â'i bartneriaid fel rhan o'r broses gynllunio gan gydnabod gweithio mewn partneriaeth fel galluogwr allweddol ar gyfer darparu gwasanaethau ar draws y rhanbarth. Ond cydnabyddir hefyd fod gan drefniadau lefelau amrywiol o aeddfedrwydd ac integreiddio er bod cyfleoedd ar gael i bartneriaethau addasu i anghenion sy'n newid.

Cynllunio ar gyfer adferiad

- 89 Mae angen gweld dull y Bwrdd Iechyd o adfer a chynllunio tymor hwy yng nghydestun y pwysau gwasanaeth digynsail y mae'n ymdrin â hwy ar hyn o bryd. Amlygodd adroddiad y perfformiad diweddaraf a gyflwynwyd i'r Bwrdd ym mis

⁶ [Creu Gwent Iachach](#)

⁷ [Tudalen we Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan: Gofalu amdanoch chi a'ch Dyfodol](#)

⁸ <https://www.lightfootsolutions.com/approach/signalsfromnoise/>

Tachwedd 2021, effaith barhaus y pandemig ar draws gwasanaethau'r Bwrdd Iechyd:

- mae presenoldeb yn adrannau brys y Bwrdd Iechyd wedi bod yn cynyddu ers dechrau mis Chwefror 2021, gyda nifer y cleifion sy'n galw i mewn yn rhagori ar ragfynegiadau, yn Ysbyty Athrofaol y Faenor.
- mae'r pwysau sy'n wynebu Gwasanaeth Ambiwlans Cymru o ran staffio ac oedi wrth drosglwyddo wedi arwain at leihad mewn trawsgludiadau ambiwlans ac wedi cyfrannu at y cynnydd yn nifer y cleifion sy'n galw i mewn.
- mae perfformiad yn erbyn targedau amseroedd aros adrannau brys 4 awr a 12 awr yn dadwenwyno, yn enwedig yn Ysbyty Athrofaol y Faenor. Mae hyn yn bennaf oherwydd craffter cleifion, y cyflymder y maent yn llifo drwy'r system ysbytai, a'r nifer uchel o gleifion y gellid eu gweld mewn lleoliadau Iechyd eraill.
- ar hyn o bryd mae lefel uchel o feddiannaeth gwelyau ar draws Ysbytai Cyffredinol Lleol Gwell a rhwydwaith ysbytai cymunedol y Bwrdd Iechyd oherwydd bod cleifion yn aros am ymyrraeth bellach gan wasanaethau Iechyd a gofal cymdeithasol. Mae hyn yn effeithio'n uniongyrchol ar lif a chapasiti cleifion sydd ar gael yn adrannau brys ac unedau asesu'r Bwrdd Iechyd i gefnogi cyflwyniadau newydd.
- mae'r system Iechyd a gofal cymdeithasol gymunedol yn profi pwysau sylweddol i ateb y galw am ddarpariaeth gofal cartref a lleoliadau adsefydlu ochr yn ochr ag effaith barhaus y pandemig mewn cartrefi nyrsio a phreswyl gan arwain at gau i dderbyniadau.
- absenoldeb oherwydd salwch yn y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd yn 7% o'i gymharu â chyfartaledd cyn COVID-19 o 5.5%. Mae'r Bwrdd Iechyd yn cynllunio ar gyfer 3% ychwanegol ar gyfer cyfnod y gaeaf ac mae'n bwriadu agor 180 o welyau ychwanegol yn ystod y cyfnod hwn, fodd bynnag, mae ei ddadansoddiad yn dangos na fydd argaeledd y gweithlu yn ateb y galw disgwylidig. Mae'r Bwrdd Iechyd yn ystyried amrywiaeth o gamau gweithredu i wneud y gorau o'i weithlu a sicrhau bod y rhain yn cael eu targedu at ardaloedd â blaenoriaeth.

90 Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod yr angen i ailosod ei system gofal brys a gofal brys. Mae hon yn elfen allweddol o'i rhaglen Dyfodol Clinigol ac yn un o flaenoriaethau'r Cynllun Blynyddol. Mae'n cynnig system newydd i symleiddio mynediad i'w gwasanaethau gofal brys, gyda thair ffrwd waith i ddatblygu ac ymgorffori'r model newydd, gan gwmpasu:

- datblygu Canolfan Llif y Bwrdd Iechyd ymhellach, i gynnig model mwy cynhwysfawr;
- lansio'r model Hwb Adolygu Clinigol (Cyswllt yn Gyntaf) a lanswyd ar gam 1 'Cyswllt yn Gyntaf' a lanswyd ym mis Rhagfyr 2020; a

- datblygu'r Canolfannau Gofal Sylfaenol Brys ymhellach ar safleoedd Ysbyty Brenhinol Gwent a Nevill Hall.
- 91 Mae hefyd yn gweithio i fynd i'r afael â'r galw cynyddol o fewn y system gofal brys a brys drwy sefydlu rhaglen waith gysylltiedig gan Fwrdd Trawsnewid Gofal Brys ac Argyfwng sy'n canolbwyntio ar welliannau ar draws y system gyfan i sicrhau gwelliant hirdymor mewn profiad a chanlyniadau cleifion. Fodd bynnag, mae'r pwysau parhaus ar wasanaethau y mae'r Bwrdd lechyd yn eu profi ar draws ei wasanaethau, yn enwedig yn Ysbyty Athrofaol y Faenor, yn cyflwyno risgiau sylweddol o ran cyflymder yr adferiad a chyflawni ei flaenoriaethau strategol.
- 92 Mae'r Bwrdd lechyd hefyd yn datblygu cynlluniau adfer ar wahân i fynd i'r afael â materion uniongyrchol sy'n codi o'r pandemig. Dyma oedd canolbwynt Sesiwn Datblygu'r Bwrdd yn ystod mis Awst 2021. Nod y sesiwn oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau'r Bwrdd am ganlyniadau'r pandemig, darparu'r sefyllfa ddiweddaraf ar restrau aros, blaenoriaethu risg a throsolwg o'i gynlluniau ailgychwyn ac adfer ar draws gwasanaethau sylfaenol, gofal eilaidd a gwasanaethau a gomisiynwyd yn allanol. Fodd bynnag, er bod y Bwrdd lechyd yn amlwg yn cynllunio ar gyfer ei adferiad o'r pandemig, gwelsom dystiolaeth gyfyngedig o argaeledd y cynlluniau hyn yn gyhoeddus.

Cyflwyno cynlluniau

- 93 Trafodwyd a gymeradwywyd gan y Bwrdd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2021. Fe'u cyflwynwyd i Lywodraeth Cymru o fewn yr amserlen ofynnol. Roedd y Bwrdd lechyd yn cynnwys Aelodau Annibynnol wrth ddatblygu'r cynllun cyn eu cymeradwyo a'u cyflwyno.
- 94 Cyflwynodd y Bwrdd lechyd fersiwn derfynol ei Gynllun Blyneddol i Lywodraeth Cymru erbyn diwedd Mis Mehefin 2021. Cymeradwywyd y cynllun yn ôl-weithredol gan y Bwrdd ym mis Gorffennaf 2021. Ni wnaed unrhyw newidiadau i'r cynllun rhwng y fersiynau drafft a therfynol, ond manteisiodd y Bwrdd lechyd ar y cyfle i ddiweddarau'r MDS yn seiliedig ar weithgarwch yn chwarter 1 2021-22 a modelu COVID-19 wedi'i adnewyddu.

Trefniadau ar gyfer monitro'r gwaith o gyflawni cynlluniau

- 95 Yn ein Hasesiad Strwythuredig yn 2020, adroddwyd bod cyfle i'r Bwrdd lechyd roi syniad cliriach o'i weithredoedd, cerrig milltir a chanlyniadau arfaethedig yn ei gynlluniau gweithredol i gefnogi'r Bwrdd i fonitro cynnydd a chyflawni.
- 96 Eleni, mae'r Bwrdd lechyd wedi dechrau datblygu fframwaith monitro a chanlyniadau. Cyflwynwyd y cynnig cychwynol i Bwyllgor SPPW ym mis Ebrill 2021. Mae'r datblygiadau a gynlluniwyd yn cynnwys cyflwyno dangosfwrdd adrodd cynllun blyneddol gan ddefnyddio'r offeryn data 'signalau o sŵn', a fframwaith adrodd clir i alluogi'r Bwrdd a Phwyllgor SPPW i fonitro, craffu a herio perfformiad blaenoriaethau strategol y Bwrdd lechyd bob chwarter.

- 97 Nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi cwblhau ei fframwaith monitro ac adrodd eto, gyda'r gwaith yn cymryd mwy o amser na'r disgwyl oherwydd y pandemig. O ganlyniad, nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi gallu rhoi sicrwydd i'r Bwrdd ar gyflawni cyffredinol yn erbyn y blaenoriaethau a amlinellir yn ei Gynllun Blynyddol. Deallwn y bydd y Bwrdd yn ystyried y fframwaith monitro a chanlyniadau yn un o'i sesiynau datblygu sydd ar y gweill (Argymhelliad A5). Fodd bynnag, nodwn fod y Cynllun Blynyddol wedi'i ddefnyddio i hysbysu busnes y Bwrdd a'r Pwyllgorau, gyda sicrwydd ar amcanion strategol unigol a ddarperir ar wahanol adegau o'r flwyddyn.

Arddangosyn 6: cynnydd a wnaed o ran argymhellion y flwyddyn flaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Adrodd ar gyflawni'r IMTP a Dyfodol Clinigol 2019 A3</p> <p>Nid yw diweddariadau'r Bwrdd ar Ddyfodol Clinigol yn cynnwys gwybodaeth ynghylch a yw camau gweithredu/lliniaru arfaethedig yn effeithiol, ac nid yw'n glir a yw risgiau wedi'u dileu mwyach. Dylai'r Bwrdd lechyd gynnwys gwybodaeth am effeithiolrwydd lliniaru risg yn ei ddiweddariadau bwrdd.</p>	<p>Anghyflawn</p> <p>Cyflwynwyd Diweddariad Dyfodol Clinigol pwrpasol diwethaf y Bwrdd lechyd yn ei gyfarfod Bwrdd ym mis Mawrth 2020. Canfu ein hadolygiad o'r adroddiad cynnydd hwn wybodaeth gyfyngedig yn ymwneud ag effeithiolrwydd camau gweithredu/lliniaru i risgiau ac nid oedd yn glir a oedd unrhyw un o'r risgiau na nodwyd mwyach wedi'u cau.</p> <p>Ni chafwyd unrhyw adroddiadau diweddar penodol ers hynny, oherwydd pwysau'r pandemig. Fodd bynnag, cyfeiriwyd at agoriad cynnar Ysbyty Athrofaol y Faenor a Dyfodol Clinigol mewn gwahanol adroddiadau Bwrdd a Phwyllgorau a phapurau eraill.</p> <p>Wrth i'r Bwrdd lechyd symud i gyfnod adfer y pandemig, dylai ystyried sut yr adroddir ar gynnydd ar y rhaglen Dyfodol Clinigol i'r Bwrdd wrth symud ymlaen.</p>
<p>Adrodd ar gyflawni'r Cynllun Tymor Canolig Integredig a Dyfodol Clinigol 2019 A4</p> <p>Nid oedd yr adroddiad diweddar i'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad ar gynnydd yn erbyn SCPs IMTP yn cynnwys cynnydd yn erbyn y blaenoriaethau effaith uchel perthnasol sy'n cyd-fynd â hwy. Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod adroddiadau pwyllgorau ar gynnydd SCP yn cysylltu blaenoriaethau effaith uchel perthnasol yn glir â'r hyn a nodir.</p>	<p>Ar y gweill</p> <p>Mae'r Bwrdd lechyd yn datblygu fframwaith monitro a chanlyniadau a fydd yn galluogi'r Bwrdd i fonitro, craffu a herio perfformiad yn erbyn ei flaenoriaethau strategol. Fodd bynnag, nid yw'r gwaith wedi'i gwblhau o hyd ac mae'n cymryd mwy o amser na'r disgwyl.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Technoleg Gwybodaeth a Rheoli Gwybodaeth 2017 A5</p> <p>Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod adnoddau a ddyrennir i dechnoleg gwybodaeth a rheoli gwybodaeth yn darparu digon o gapasiti i fodloni cynlluniau'r Bwrdd lechyd.</p>	<p>Ar y gweill</p> <p>Mae mwy o fuddsoddiad wedi'i fuddsoddi mewn gwybodeg o hyd o ran cyfalaf a refeniw i helpu i ddatblygu'r strategaeth ddigidol a blaenoriaethau seilwaith. Fodd bynnag, mae natur afreolaidd rhai o'r cyllid lleol a chenedlaethol yn effeithio ar y gallu i recriwtio i rai swyddi a sefydlu gweithlu cynaliadwy i ddatblygu'r agenda'n gyflym. Mae'r Bwrdd lechyd yn gweithio'n agos gyda thîm digidol Llywodraeth Cymru i sicrhau bod yr holl gyfleoedd ar gyfer buddsoddi yn cael eu halinio i'r eithaf â blaenoriaethau cenedlaethol. Mae cryfhau dull buddsoddi a rhaglenni sy'n cael ei arwain gan fudd-daliadau hefyd yn flaenoriaeth allweddol i gefnogi buddsoddiad pellach i ddatblygu'r strategaeth.</p>
<p>Ymgysylltu 2017 A7</p> <p>Dylai'r Bwrdd lechyd adolygu, adnewyddu a diweddarau'r Strategaeth Ymgysylltu – 'Clywed a gweithredu ar lais ein staff a'n dinasyddion'.</p>	<p>Ar y gweill</p> <p>Wrth uno'r swyddogaethau cyfathrebu ac ymgysylltu, bydd y Bwrdd lechyd yn adolygu ac yn adnewyddu'r Strategaethau Ymgysylltu a Chyfathrebu ar gyfer y Bwrdd lechyd yn 2022.</p>

Atodiad 1

Ymateb i argymhellion archwilio

Arddangosyn 7: ymateb y rheolwyr

Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>Cynnwys a Gwybodaeth am y Wefan</p> <p>Mae gwefan y Bwrdd Iechyd yn cynnwys rhywfaint o wybodaeth hen ffasiwn sy'n ymwneud â'i threfniadau llywodraethu a data perfformiad anghyflawn nad yw'n cael ei hategu gan wybodaeth esboniadol briodol. Felly, dylai'r Bwrdd Iechyd gymryd camau ar unwaith i sicrhau:</p> <ul style="list-style-type: none"> cynnwys wedi'i drefnu'n dda, yn hawdd ei lywio, yn glir ac yn gryno, ac yn gwybodaeth/data allweddol yn gyfredol ac mewn fformat y gall y cyhoedd a rhanddeiliaid ei ddehongli a'i ddeall.	<p>Mae'r Bwrdd Iechyd yn derbyn yr argymhelliad hwn. Mae'r wefan wrthi'n cael ei hadolygu a'i diweddarau i adlewyrchu awgrymiadau a wnaed gan gynnwys, sicrhau bod holl wybodaeth sylfaenol y Bwrdd Iechyd (sy'n gysylltiedig â'r Bwrdd, Pwyllgorau a threfniadau llywodraethu) yn gywir ac yn gyfredol i'r cyhoedd a rhanddeiliaid.</p> <p>Bydd angen rhagor o waith datblygu i sicrhau bod ymgysylltu â'r Is-adran o amgylch tudalennau lleol ar y wefan yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am wybodaeth ddefnyddiol ac ystyrion. Fodd bynnag, dylid cydnabod nad yw'r adnodd sydd ei angen er mwyn cynnal adolygiad mor sylweddol yn amhendant.</p>	Mawrth 2023	Cyfarwyddwr Cyswllt Cyfathrebu ac Ymgysylltu

Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>Adolygu'r Strwythur Llywodraethu newydd</p> <p>Mae rhai aelodau o'r Bwrdd wedi mynegi pryderon am faint o waith sydd bellach yn cael ei wneud gan rai o'r pwyllgorau a chadarnid y trefniadau ar gyfer sicrhau llifau sicrwydd. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd gwblhau ei adolygiad o'r strwythur llywodraethu newydd erbyn y dyddiad cau arfaethedig, sef Ebrill 2022, i gael sicrwydd ei fod yn gweithredu fel y bwriadwyd.</p>	<p>Mae'r Bwrdd lechyd yn derbyn yr argymhelliad hwn. Cynhelir ymarfer effeithiolrwydd pwyllgor a Bwrdd cyflawn a chadarn erbyn mis Ebrill 2022. Bydd y canlyniadau'n llywio asesiad o gryfderau a chyfleoedd a bydd yn darparu llinell sylfaen ar gyfer rhaglenni datblygu'r Bwrdd a'r Pwyllgorau yn y dyfodol.</p>	Ebrill 2022	Ysgrifennydd y Bwrdd

Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>Cydnorthedd a chapasiti y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol</p> <p>Mae trosiant staff diweddar o fewn y Tîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol wedi effeithio ar ansawdd y gwasanaeth y gall ei ddarparu i'r Bwrdd a'i Bwyllgorau. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd adolygu effeithiolrwydd ei Dîm Cymorth Llywodraethu Corfforaethol cyn gynted â phosibl er mwyn sicrhau bod ganddo ddigon o wytnwch a gallu i gefnogi'r holl swyddogaethau llywodraethu. Dylid rhoi trefniadau ar waith hefyd i sicrhau bod staff yn gallu manteisio ar gyfleoedd hyfforddi/dysgu addas i ddatblygu eu gwybodaeth a'u sgiliau yn eu priod rolau.</p>	<p>Mae'r Bwrdd lechyd yn derbyn yr argymhelliad hwn. Bydd y Bwrdd lechyd yn cynnal adolygiad ac yn ymdrechu i sicrhau gallu llywodraethu corfforaethol digonol a phriodol i gyflawni swyddogaethau statudol y Bwrdd a'r Pwyllgorau, gan ei alluogi i gyflawni ei swyddogaethau.</p> <p>Dylid nodi bod hyfforddiant allanol mewn llywodraethu corfforaethol penodol, llywodraethu gwybodaeth a rheoli risg achrededig wedi'i gynnal dros y ddwy flynedd ddiwethaf, er gwaethaf pwysau'r pandemig. Mae hyn yn dangos ymrwymiad y Bwrdd lechyd i ddatblygu a gwella sgiliau o fewn ei dîm llywodraethu. Fodd bynnag, cydnabyddir hefyd y gellid datblygu rhaglenni mentora a hyfforddi pellach er mwyn 'dyfodol-brofi' yr adran a darparu swyddogaeth llywodraethu gorfforaethol gadarn.</p>	<p>Ebrill 2022</p> <p>Medi 2022</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>

Sefydlogrwydd y Bwrdd

Mae'r Bwrdd lechyd wedi gweld newidiadau sylweddol yn ei Dîm Gweithredol a'i gnewyllyn o Aelodau Annibynnol, gan arwain at nifer o benodiadau Cyfarwyddwr Gweithredol dros dro ac ar hyn o bryd mae'n recriwtio i ddwy swydd wag aelod annibynnol. Fodd bynnag, mae cynnal y trefniadau dros dro hyn am gyfnod amhenodol ochr yn ochr â throsiant Aelodau Annibynnol yn peri risgiau ar adeg o bwysau gweithredol sylweddol. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd geisio gwneud penodiadau parhaol i'r rolau Cyfarwyddwr Gweithredol allweddol hyn cyn gynted â phosibl. Yn ogystal, mae angen o hyd i'r Bwrdd lechyd gryfhau ei hyfforddiant sefydlu a hyfforddi ar gyfer Aelodau Annibynnol newydd yn unol â'n hargymhelliad yn 2019.

Mae'r Bwrdd lechyd yn derbyn yr argymhelliad hwn.

Aelodau Annibynnol

Mae cyfweiliadau bellach wedi'u cynnal ar gyfer Aelodau Annibynnol dros Gyllid a Digidol ac mae'r broses recriwtio ar gyfer hyn yn parhau i fynd rhagddi.

Rhagwelir y bydd y gwaith o barhau i gysylltu â'r Tîm Penodiadau Cyhoeddus i ddatblygu'r broses o recriwtio'r Is-gadeirydd yn sylweddol ac Aelod Annibynnol dros y Gymuned yn symud ymlaen o fis Chwefror 2022.

Tîm Gweithredol:

Prif Swyddog Gweithredol – trefniant interim i'w barhau yn ystod 2022.

Cyfarwyddwr Gofal Sylfaenol, Cymuned ac lechyd Meddwl – yn y broses o recriwtio.

Cyfarwyddwr Cyllid a Chaffael – penodiad interim i'w ymestyn yn unol â threfniant Interim y Prif Swyddog Gweithredol.

Dirprwy Brif Swyddog Gweithredol – penodiad interim i'w barhau yn unol â threfniant y Prif Swyddog Gweithredol Dros Dro.

Cyfarwyddwr Gweithrediadau Dros Dro – penodiad interim cyfredol tan fis Ebrill 2022. Y broses recriwtio i ddechrau cyn bo hir.

Ebrill 2022

Cadeirydd

Ar waith

Cadeirydd

Chwefror 2022

Prif Swyddog
Gweithredol
Dros Dro

Ar waith

Ar waith

Prif Swyddog
Gweithredol
Dros Dro

Ebrill 2022

Prif Swyddog
Gweithredol
Dros Dro

Prif Swyddog
Gweithredol
Dros Dro

Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>Monitro'r modd y cyflawnir Blaenoriaethau Strategol</p> <p>Nid yw'r Bwrdd lechyd wedi cwblhau ei fframwaith monitro oherwydd y pandemig, wedi hynny, mae'n parhau i fod yn gyfyngedig o ran goruchwyllo a chraffu ar lefel y Bwrdd ar gyflawni cyffredinol yn erbyn blaenoriaethau a amlinellir yng Nghynllun Blyneddol 2021-22. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd gwblhau'r gwaith o ddatblygu ei fframwaith monitro cyn gynted â phosibl er mwyn caniatáu i'r Bwrdd adolygu ac, os oes angen, herio'r gwaith o gyflawni ei flaenoriaethau strategol a'i gynnydd yn erbyn y Cynllun Blyneddol a Chynlluniau Tymor Canolig Integredig yn y dyfodol.</p>	<p>Mae'r Bwrdd lechyd yn derbyn yr argymhelliad hwn. Roedd fframwaith cyflawni'r broses IMTP 3 blynedd yn cynnwys strwythur adroddiad monitro chwarterol nad yw wedi'i gwblhau eleni yn erbyn y cynllun blyneddol oherwydd heriau ymateb y Bwrdd lechyd i'r pandemig a blaenoriaethau eraill.</p> <p>Mae'r amcan a rennir o ddatblygu fframwaith cynhwysfawr sy'n seiliedig ar ganlyniadau ar gyfer y sefydliad yn un datblygiadol ac mae cynnydd wedi'i gyfyngu yn y maes hwn oherwydd yr heriau sy'n gysylltiedig â'r pandemig, newid mewn arweinyddiaeth y swyddogaeth perfformiad (oherwydd newidiadau tîm Gweithredol y cyfeirir atynt yn yr adroddiad) ac oherwydd bod Llywodraeth Cymru yn datblygu fframwaith canlyniadau Cymru Gyfan a fyddai'n galluogi'r Bwrdd lechyd i alinio fframwaith lleol. Felly, bydd y Bwrdd lechyd yn datblygu'r fersiwn gyntaf o fframwaith canlyniadau ar gyfer 2022/23 i gefnogi'r IMTP 3 blynedd ac yn cyd-fynd â fframwaith Llywodraeth Cymru. Bwriad y fframwaith canlyniadau newydd yw gwella a chyfoethogi'r wybodaeth a ddarperir i'r Bwrdd ond ni fydd yr unig sail ar gyfer craffu a sicrwydd ar lefel Bwrdd.</p>	<p>Mehefin 2022</p>	<p>Cyfarwyddwr Cynllunio, Digidol a TGCh</p>

Archwilio Cymru
24 Ffordd y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn destun: 029 2032 0660

E-bost: info@audit.wales

Gwefan: www.audit.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg
We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English..